

عارف شاعر

احوال، آثار و اندیشه عبد القادر بلخی

نویسنده: دکتر نور گل باغی

سرشناسه: باغجی، نورگل، ۱۳۶۳
 عنوان و نام پدیدآور: عارف شاعر، احوال، آثار و اندیشه عبدالقادر بلخی / نورگل باغجی
 مشخصات نشر: تهران، انتشارات مهر سبحان، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۰۱ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۴-۷۰۹-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ۲۰۱-۱۸۷ ص
 عنوان دیگر: احوال، آثار و اندیشه عبدالقادر بلخی
 مؤلف: ع: نقد و تفسیر
 مؤلف: Critique and Commentary
 موضوع: شعر فارسی قرن ۱۹، تاریخ و نقد
 موضوع: Persian poetry of the 19th century, history and critique
 رده بندی کنگ: ۸۹۲/۲۵ p.
 رده بندی دی.بی: ۸۰۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۰۹۱

عنوان کتاب:	عارف شاعر، احوال، آثار و اندیشه عبدالقادر بلخی
نویسنده:	دکتر نورگل باغجی
صفحه آرای و طراحی جلد:	رضا فتاح
ویراستار:	سیامک سعادت
انتشارات:	مهر سبحان
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۳۴-۷۰۹-۰ ISBN: 978-600-334-709-0
چاپخانه و صحافی:	خانه چاپ دیجیتال ایران
تلفن:	۸۸۷۱۰۹۸۷
ایمیل:	Iranzamin8663@gmail.com
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۸
قیمت:	۴۵۰۰۰ تومان

افغانستان کنونی خاستگاه مهم شعر و ادب فارسی است که در تاریخ ادبیات فارسی درخشیده است. شیخ سید سلیمان بلخی و پسرش شیخ سید عبدالقادر بلخی از دانشمندان و شاعران سده سیزدهم هجری قمری هستند که در قندوز می‌زیستند که به خاطر اوضاع نابسامان زمانه، نخست به نیت حج از بلخ به سوی بغداد هجرت کردند، ولی در بغداد از حج منصرف و به سمت قونیه و از آنجا به استانبول کوچ کردند. عبدالقادر بلخی تحصیلات اولیه خود را نزد پدرش ساری کرد و در ترکیه از محضر سید بکر رشاد بهره گرفت و جانشین وی در طریقت و فرقه نقشبندی و حمزویه شد. وی علاوه بر هدایت معنوی، آثاری به نظم به زبان فارسی و ترکی و جغتای سروده است که تعدادی از آن‌ها به چاپ رسیده و برخی از آن‌ها همچنان به صورت دست‌نویس باقی است.

درباره این اثر:

در فصل اول، ابتدا در خصوص وضعیت سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و عرفانی دولت عثمانی در قرن نوزدهم و بیستم میلادی اطلاعاتی داده شده است. سپس، در ادامه به مواردی چون مدرسه، تصوف، طریقت‌ها و تکیه‌ها پرداخته شده است. سپس به معرفی خانواده بلخی از آن جمله به معرفی شخصیت‌هایی چون شیخ سید سلیمان بلخی، شیخ سید عبدالقادر بلخی، احمد مختار بلخی و محمد برهان‌الدین بلخی، آثار ادبی این افراد، همچنین درگاه شیخ مراد بخاری که عبدالقادر بلخی وظیفه شیخی این درگاه را داشته است، پرداخته شده، فرقه ملامتیه معرفی گردیده، همچنین اطلاعاتی در خصوص رؤیا که زندگی عبدالقادر بلخی را به شدت تحت تأثیر قرار داده نیز ارائه شده است.

در فصل دوم، به معرفی آثار عبدالقادر بلخی، نسخه‌های دیوان وی، ویژگی‌های سبکی، زبانی، نگارشی، املائی، ساختاری و روش تصحیح پرداخته شده است.

اگر در پژوهش حاضر اطلاعاتی مشاهده شود که در نمونه‌های قبلی وجود ندارد، این نه برای ما موفقیت است و نه برای پژوهش‌های قبلی کمبود. می‌توان گفت دلیل این امر آن است

که همراه با پیشرفت فناوری دسترسی و دستیابی به منابع راحت‌تر و سریع‌تر شده است. می‌توان فهرست‌های زیادی را از طریق اینترنت به دست آورد، با چنین روش‌های فنی امروز فرصت‌های دستیابی و سطح دسترسی افزایش یافته است. در این تحقیق، هدفی چون مشخص کردن کمبودهای فعالیت‌های گذشته دیگران و بی‌ارزش جلوه دادن آثار آن‌ها نیز مورد توجه نیست. اگر به کمبودها و اشتباهات آثاری که در گذشته چاپ شده، اشاره گردیده است، هدف تضعیف این آثار نیست. هدف ما آن است که در عالم ادبیات از ورود آثار ناقص جلوگیری شود و روزنه‌ای باشد برای فعالیت‌های پرمحتوا و باارزش. پژوهش ما را می‌توان با یک ساختمان مقایسه کرد. باید این‌گونه تلقی شود که بر روی طبقات پایین‌تر امروز یک طبقه محکم بنا شده است، در آینه نیز بال آنکه طبقاتی محکم‌تر بر روی آن بنا شود این طبقه را باید سالم و صحیح بنا کنیم. کسی باید سارات ریز و جزئی که در طبقات پایین‌تر وجود دارند را نیز تعمیر نماییم. تا حد امکان تلاش می‌شود که این رساله را بر اساس اصول علمی تنظیم نمایم. علیرغم این مسئله وجود هرگونه خطا و نقص اجتناب‌ناپذیر است. بدین منظور از تمام افرادی که پیشنهادها و انتقادهای سازنده را مطرح نمایند تشکر می‌کنم.

فصل اول:

زندگی‌نامه شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۱
اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تصوف در دولت عثمانی در قرن نوزده و بیست.....	۱
مدارس دینی، تصوف، طریقت‌ها و عبادتگاه‌ها در قرن نوزدهم و بیستم.....	۷
زندگی‌نامه و آثار شیخ سید سلیمان بلخی.....	۱۳
فرزندان شیخ سید سلیمان بلخی.....	۳۹
شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۴۱
شجره‌نامه شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۴۹
آثار شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۵۲
تمایل به شیعه در آثار شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۶۶
وفات شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۶۷
تأثیر رؤیا در زندگی عبدالقادر بلخی.....	۷۱
مریدان شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۷۸
خانواده شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۸۵
پسر عبدالقادر بلخی، سید احمد مختار.....	۸۸
برادر عبدالقادر بلخی، سید محمد برهان‌الدین (قلیچ).....	۸۹
خانواده برهان‌الدین بلخی.....	۹۰
شخصیت ادبی برهان‌الدین بلخی.....	۹۶
خانواده بلخی و سید جمال‌الدین افغانی.....	۱۰۴
طریقت ملامتیه و شیخ سید عبدالقادر بلخی.....	۱۱۲
وجود هیجده هزار عالم در طریقت ملامتیه.....	۱۲۴
درگاه شیخ مراد بخاری.....	۱۲۶
نامه‌نگاری شیخ سید سلیمان بلخی و محمدتقی طباطبایی.....	۱۳۱

فصل دوم

- آثار و افکار شیخ عبدالقادر بلخی..... ۱۴۲
- افکار شیخ عبدالقادر بلخی..... ۱۴۳
- معرفی مشخصات نسخه‌های دیوان شیخ عبدالقادر بلخی..... ۱۵۲
- نسخه موجود در کتابخانه سلیمانیه استانبول..... ۱۵۲
- نسخه موجود در کتابخانه ملت استانبول..... ۱۵۳
- نسخه موجود در کتابخانه ملی آنکارا..... ۱۵۴
- معرفی دیوان بلخی..... ۱۵۵
- ویژگی‌های سبکی و زبانی..... ۱۵۷
- ویژگی‌های ساختاری..... ۱۵۸
- اصول و قواعد دستوری..... ۱۶۰
- فهرست منابع..... ۱۶۵